

UCHWAŁA

Dnia 29 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący)

SSN Jarosław Sobutka (sprawozdawca)

SSN Konrad Wytrykowski

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla (...) okręgu regionalnego Marka Suchockiego oraz prokuratora delegowanego do Prokuratury Krajowej Iwony Potrykus,

w sprawie **prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. W. M.**,
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 29 października 2020r.

zażalenia prokuratora W. M.

na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 7 lipca 2020r., sygn. akt I SD (...),

zezwalającą na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. prawo o prokuraturze (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 740 ze zm.)

1. zaskarżoną uchwałę utrzymuje w mocy,
2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 7 lipca 2020r. w sprawie o sygn. akt PK I SD (...) Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym zezwolił na pociągnięcie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. W. M. do odpowiedzialności karnej za przestępstwo polegające na tym, że w dniu 16 grudnia 2018 r. na drodze publicznej relacji C. – P. w ograniczeniu miejscowości G., gmina C., powiatu w.,

województwa (...), nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w szczególności określone w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1987r. Prawo o ruchu drogowym w ten sposób, iż nie dostosował prędkości kierowanego przez siebie pojazdu marki T. o nr rej. (...) do panujących warunków atmosferycznych oraz stanu drogi, wpadł w poślizg, zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się z prawidłowo jadącym z przeciwnego kierunku samochodem osobowym marki F. o nr rej. (...) kierowanym przez W. M., wskutek czego pasażerka samochodu osobowego marki T., E. M. doznała obrażeń ciała w postaci masywnego urazu wielomiejscowego i wielonarządowego oraz będącego jego następstwem wstrząsu urazowego i krwotocznego, skutkujących jej zgonem, natomiast druga pasażerka powyższego pojazdu N. O. doznała obrażeń ciała w postaci złamania dalszej nasady kości promieniowej prawej z przemieszczeniem, złamania dalszej nasady kości promieniowej lewej, wstrząśnienia mózgu, stłuczenia klatki piersiowej, otarcia naskórka w okolicach biodrowych, które to obrażenia spowodowały naruszenie narządów ciała na czas powyżej siedmiu dni – to jest o czyn z art. 177 § 1 i § 2 k.k.

Pismem z dnia 20 lipca 2020 r. W. M. złożył zażalenie na uchwałę z dnia 7 lipca 2020 r., zaskarżając ją w całości na korzyść, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, poprzez przyjęcie, że zgromadzony i przedstawiony sądowi materiał dowodowy jest wystarczający do przyjęcia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa w rozumieniu art. 135 § 1 i § 5 ustawy prawo o prokuraturze w związku z art. 313 § 1 k.p.k. – podczas gdy bezstronna i obiektywna analiza dotychczasowych dowodów prowadzą do wniosku, że istnieją istotne wątpliwości, czy zachowanie W. M. istotnie w pełni wyczerpało znamiona wskazanego wyżej przestępstwa, czy też do zdarzenia doszło wskutek splotu niekorzystnych, niczym niezawinionych okoliczności, zwłaszcza w zakresie poruszania się w ówczesnych warunkach atmosferycznych i drogowych. Podnosząc powyższe W. M. wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały w całości i odmowę zezwolenia na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej, ewentualnie o uchylenie uchwały w całości i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie W. M. należy uznać za oczywiście bezzasadne.

Sąd Najwyższy w całości podziela stanowisko przedstawione przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym zawarte w zaskarżonej uchwale (PK I SD (...)) i w całości przyjmuje za swoje poczynione przez Sąd Dyscyplinarny ustalenia faktyczne.

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, zawarty w aktach sprawy prowadzonych przez Prokuraturę Krajową Wydział Spraw Wewnętrznych (PK XIV Ds. (...)), daje podstawy do uznania, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez W. M. przestępstwa stypizowanego w art. 177 § 1 i 2 k.p.k.. Tym samym zaistniały podstawy do wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. W. M.

W. M. zażaleniem z dnia 20 lipca 2020 r. zarzucił uchwale Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 3 k.p.k., błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia przez przyjęcie, że zgromadzony i przedstawiony sądowi materiał dowodowy jest wystarczający do uznania, że doszło do uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 k.p.k., podczas gdy bezstronna i obiektywna analiza dotychczasowych dowodów prowadzą do wniosku, że istnieją istotne wątpliwości, czy zachowanie W. M. w pełni wyczerpało znamiona wyżej przywołanego przestępstwa, czy też do zdarzenia doszło wskutek splotu niekorzystnych i niczym niezawinionych okoliczności.

Zgodnie z treścią art. 438 pkt 3 k.p.k. orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł mieć wpływ na treść tego orzeczenia. W komentowanym przepisie chodzi nie o jakikolwiek błąd w ustaleniach faktycznych, ale tylko o taki, który dotyczy ustaleń „przyjętych za podstawę orzeczenia”. Uchybienie to odnosi się więc tylko do tych ustaleń faktycznych, na podstawie których sąd wydaje orzeczenie. Ustalenia faktyczne w przedmiocie sprawstwa są dokonywane na podstawie dowodów przeprowadzonych w sposób zgodny z przepisami prawa w

tym zakresie (art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k.). Następnie podlegają ocenie zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (art. 7 k.p.k.). Ostatnim etapem procedury budowy podstawy faktycznej orzeczenia jest dokonanie ustaleń faktycznych na podstawie przyjętych dowodów. Błąd w ustaleniach faktycznych co do sprawstwa ma miejsce wówczas, gdy na podstawie prawidłowo przeprowadzonych i prawidłowo ocenionych dowodów sąd błędnie ustalił fakty. Wówczas ten błąd ma wpływ na treść orzeczenia. Z błędem w ustaleniach faktycznych mamy więc do czynienia w sytuacji, kiedy sąd w toku postępowania, na podstawie ujawnionych i przeprowadzonych dowodów, ustalając stan faktyczny na ich podstawie, pominął wynikające z nich fakty (okoliczności) istotne w sprawie albo ustalił fakty, które wcale z danego dowodu nie wynikają lub wynikają, ale zostały zniekształcone (D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX 2020, art. 438).

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę, ustalenia poczynione przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w niniejszej sprawie należy uznać za ustalenia prawidłowe, dokonane na podstawie całokształtu zebranego w toku postępowania materiału dowodowego, ocenionego w swobodny sposób, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania i ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego - co skutkuje uznaniem dostatecznego uprawdopodobnienia popełnienia przez W. M. przestępstwa stypizowanego w art. 177 § 1 i 2 k.k.

Przechodząc na grunt analizy przepisu art. 177 k.k. należy wskazać, że przedmiotem przestępstwa określonego w art. 177 § 1 k.k. jest bezpieczeństwo w komunikacji, natomiast przedmiotem ochrony wskazanym w art. 177 § 2 k.k. są życie i zdrowie. „Zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym to ujęte w odpowiednich przepisach zasady określające sposób korzystania z ruchu; są to zarówno reguły zawarte w przepisach określających porządek poruszania się na szlakach komunikacyjnych i zachowanie się w typowych dla ruchu sytuacjach lub wyrażone przez przyjęte oznakowanie, oświetlenie i sygnalizację, jak i reguły nieskodyfikowane w sposób szczegółowy, a wynikające z wyżej wymienionych przepisów oraz istoty bezpieczeństwa w ruchu,

(...).” (zob. M. Budyn-Kulik [w:] P. Kozłowska-Kalisz, M. Kulik, M. Mozgawa, M. Budyn-Kulik, *Kodeks karny. Komentarz aktualizowany*, Gdańsk 2020, art. 177 k.k. i powołane tam poglądy doktryny i orzecznictwo). Aktualność zachowuje również wyrok Sądu Najwyższego, wydany na gruncie Kodeksu karnego z 1969 r., w którym Sąd stwierdził, że: „Kierowca ma obowiązek nie tylko prowadzić pojazd zgodnie z obowiązującymi nakazami i zakazami, lecz winien on także prowadzić pojazd w sposób rozważny i ostrożny. Oznacza to, że kierujący pojazdem winien zachować bezpieczną szybkość, czyli dostosować ją do konkretnych warunków drogowych, m.in. do natężenia ruchu, warunków atmosferycznych, widoczności, nawierzchni i predyspozycji kierowcy (...).” (wyrok SN z 17 czerwca 1983 r., IV KR 113/83). Sąd Najwyższy w jednym z judykatów trafnie również wskazał, że w każdej sprawie, dotyczącej przestępstwa określonego w art. 177 k.k., sąd powinien za każdym razem rozważyć, czy istnieje związek przyczynowy pomiędzy stwierdzonym naruszeniem przepisów a zaistniałą kolizją. Związek ten nie może być rozumiany tylko jako czasowe lub miejscowe następstwo wydarzeń, ale jako powiązanie wypadku drogowego z poprzedzającym go naruszeniem przez daną osobę przepisów o ruchu drogowym (wyrok SN z 16 czerwca 2000 r., III KKN 123/98).

Na podstawie art. 135 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 740) prokurator nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani tymczasowo aresztowany bez zezwolenia sądu dyscyplinarnego, a zatrzymany – bez zgody przełożonego dyscyplinarnego. Sąd Dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez prokuratora przestępstwa (art. 135 § 5 prawa o prokuraturze). Do wydania uchwały zgodnej z wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcie danej osoby do odpowiedzialności karnej są zatem niezbędne dowody (ocenione obiektywnie), na podstawie których można podejrzewać, że doszło do popełnienia przestępstwa. Z powołanego wyżej przepisu wynika również, że nie każde uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa daje podstawę do uchylenia immunitetu, bowiem należy jednocześnie wykazać, że podejrzenie to jest dostatecznie uzasadnione (uchwała SN z 8 maja 2007 r., SNO 21/07).

Należy także zaznaczyć, że postępowanie w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej nie przesądza o winie i sprawstwie, a jedynie rozstrzyga kwestie związane z dostatecznie uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przestępstwa (uchwała SN z 9 października 2009 r., SNO 68/09).

Podsumowując, zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy w sposób dostateczny wskazuje poprawność poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, jednocześnie uzasadniając podejrzenie popełnienie przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. W. M. przestępstwa, które wyczerpuje znamiona czynu stypizowanego w art. 177 § 1 i 2 k.k.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji niniejszej uchwały.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 166 ustawy Prawo o prokuraturze.